

[Alvilda Larsen.]

Jeg synes, det er ganske uhyggelige tal, og efter min mening er det en meget alvorlig sag. Offentligheden har krav på at få en forklaring på, at vi i en tid, da hver eneste dag bringer sin boligtragedie, og da befolkningen utålmodigt spejder efter en lysning i boligsituationen, hvor boligmanglen allerede har medført frygtelige følger for familielivet, for børnene, har medført overbelastning på alle vore hospitalers psykiatriske afdelinger, at vi så alligevel har arbejdsløshed i byggefagene. Dette skulle være tilstrækkelig motivering for min anmodning om at få en forklaring af boligministeren på årsagen til denne arbejdsløshed. Det er vel ikke sådan, at den økonomiske politik, som regeringen fører, med prisstigninger og ikke mindst med den højere rente, er ved at fremkalde en byggekrise her i landet? Det håber jeg ikke, og jeg håber heller ikke, det er sådan, at vi er kommet dertil, at der findes kredse her i landet, der betragter byggeriet som såkaldt uproduktivt eller brødløst.

Ministeren for byggeri og boligvæsen (Kjærboel): Man har hidtil i dette land taget det som noget af en naturlov, at der i slutningen af efteråret skete en betydelig stigning i arbejdsløsheden i byggefagene og andre udendørs fag. Selv i de hidtil største byggeår, nemlig 1934 og 1935, og et normalt år som 1938 var gennemsnitlig ca. 30 pct. af samtlige murere ledige. Ved udgangen af november måned i 1947, hvor der var 30 000 lejligheder under opførelse, var der i murerfaget en ledighed på 4,8 pct. I år er tallet for murere endda lidt lavere, nemlig 2,7 pct., medens det for de andre byggefag ligger en ubetydelighed højere. Da praktisk talt alle de ledige findes i København, er ledighedsprocenten her for murere 7,6 pct., og dette tal omfatter vel at mærke samtlige arbejdsløse, altså korttidsarbejdsløse og arbejdere over 65 år o. s. v. Når der til trods for, at der er mere end 10 000 lejligheder under opførelse i hovedstaden for øjeblikket, og uanset at der for første gang på ministeriets initiativ på en del arbejdspladser bliver prøvet og gennemført mindre byggeri, alligevel er en vis mindre ledighed blandt murere og de andre byggefag, skyldes det efter min opfattelse foruden den normale sæsonnedgang i reparationsvirksomheden, der altid rammer reparationsfag som malere og snedkere hårdt, at vi endnu lider under følgerne af den for store igangsættelse af byggeri i 1946—47. Boligministeriets undersøgelser har nemlig vist, at der på en række

byggepladser i Storkøbenhavn er færre byggearbejdere i arbejde end svarende til, hvad der ansås for normal besætning før krigen. Murerlauget har erkendt dette forhold og forklarer det med, at mestrene har lagt deres arbejdsplan tilrette under forudsætning af, at der stadig ville være mangel på arbejdskraft. Da ministeriets bestræbelser først og fremmest er gået ud på at søge det igangværende byggeri færdiggjort, har man i samarbejde med de interesserede organisationer igangsat nye undersøgelser af dette problem og foranlediget, at der nu, hvor der er arbejdskraft nok, såvidt muligt sættes det normale antal arbejdere ind på de byggeforetagender, der er underbemandet. På denne måde opnår man samtidig at nedbringe ledigheden og gøre flere lejligheder færdig.

Med hensyn til igangsættelsen af nybyggeri har ministeriet nøje fulgt de indstillinger, der er fremkommet fra det særligt nedsatte udvalg vedrørende arbejdskraft til byggeri, et udvalg, der består af repræsentanter for byggefagenes arbejdere og arbejdsgivernes repræsentanter. Jeg vil i denne forbindelse gerne bemærke, at ministeriet overfor dette udvalg på et møde den 10. november insisterede på, at der skulle gives tilladelse til igangsættelse af et større antal lejligheder end de 500, der blev givet tilladelse til ved dette møde, men ikke en eneste af udvalgets arbejder- og arbejds-giverrepræsentanter kunne følge ministeriet. Jeg ville naturligvis ikke have omtalt udvalgets forhandlinger her, hvis det ikke netop lå således, at en af udvalgets repræsentanter på arbejdsiden selv havde udtalt sig om dette spørgsmål overfor „Social-Demokraten“ i søndags. På den anden side må jeg erkende, at udvalget indtil dette øjeblik har fast grund under fødderne i bestræbelserne for at undgå, at man endnu en gang kommer ud i de kaotiske tilstande, der var begrundelsen for indførelsen af byggestoppet i sin tid. Forholdet er nemlig det, at man har kunnet dokumentere, at den plan, man har fulgt for at komme ind i den rette rytme for nybyggeriets vedkommende, i virkeligheden har kunnet binde den disponible arbejdskraft. Ved udgangen af september måned er det oplyst, at Københavns murerlaugs medlemmer beskæftigede ialt 1826 murersvende, medens de i dag beskæftiger 1806, d. v. s. 20 — tyve — murersvende færre end for et par måneder siden. Mon det ikke kan tages som udtryk for, at der er så nær balance, som man med nogenlunde rimelighed kan forlange? I hvert fald tror jeg, at Københavns murerlaug udfører